

קוֹנְטֵרַס

כָּן הַחַיִּים

יִגְלֶה נּוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת שְׁעַל הָאָדָם לְקַבֵּל אֶת
הַחַיִּים כְּמוֹ שֶׁהֵם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְעִבּוֹר
אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּנֶקֶל וּבְטוֹב וּבְנִעְיָמִים.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נַתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים
וּמֵאֲמֵרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגֻמְרָא וּמְדַרְשֵׁים
וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁהָאָדָם צָרִיךְ
לְקַבֵּל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה, וְלִידַע שְׂפָךְ הֵם הַחַיִּים, כָּךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם,
וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לוֹ לְהִיּוֹת בְּעֲצוּבוֹת
וּבְמַרְירוֹת, כִּי כָךְ הֵם הַחַיִּים, וְכָךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹהֵג עִם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, וּמִי שְׂמַקְבֵּל יְדִיעָה זוֹ, הוּא חַי
חַיִּים אֱמֵתִיִּים וְנִצְחִיִּים.

(אמרי מוהר"א"ש, חלק ב', סימן תקצד)

קוֹנְטֵרַס

כָּף הַחַיִּים

.א

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָר, כִּי חַיֵּי הָאָדָם
מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְעַקֵּר הַצְּלַחַת הָאָדָם
בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לְקַבֵּל אֶת הַחַיִּים כְּמוֹ שֶׁהֵם,
וְעַל-יַד־זֶה יִזְכֶּה לַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים בְּשָׁלוֹם, כִּי כָּל
אֱלוֹ שְׂאֵינָם רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת מְצִיאוֹת הַחַיִּים, אֲלֹא
חוֹשְׁבִים שְׂיֻכְלוּ לְהַשְׁתַּחֲרַר מִהָעֵל הַמְטָל עֲלֵיהֶם,
דִּיקָא הֵם סוֹבְלִים כָּל-כָּף הַרְבֵּה מְרִירוֹת וְצָרוֹת
וְיִסוּרִים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂיֻכּוּלִים לְהַתְּפוּצֵץ
מֵרַב צַעַר וְיִסוּרִים, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַת־אֲבָדִים מֵרַב
צַעַר וְיִסוּרִים, מִחֲמַת שְׂרוּאִים שְׂאִין הוֹלֵךְ לָהֶם כְּמוֹ
שְׂרָצוּ; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָר, לְקַבֵּל אֶת
כָּל הַבָּא עֲלֶיךָ בְּשִׂמְחָה, וְתַדַּע שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת

בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה
 ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי,
 מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
 ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא הכל
 בהשגחת המאציל העליון, וכפי שתכנים בדעתך
 ידיעות אלו, אז יהיה לך בנקל לקבל כל הבא
 עליך; ועל-כן ראה למסור את נפשך מאד מאד על
 נקדת גלוי האלקות, הינו שתקבל על עצמך גלוי
 אמתת מציאותו יתברך, ותכנים את עצמך היטב
 היטב בתוך הגלוי הזה, אשר אין בלעדיו יתברך
 כלל, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו כלל,
 אלא ברצון המאציל העליון, ואז דיקא על-ידי-זה
 תזכה לעבר את זה העולם בקלות. ובזה תלוי כל
 עקר הצלחת האדם, כי באמת אין שום מציאות
 בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה
 ומקים את כל הבריאה כלה; וככל שאדם מכנים
 בדעתו יותר ידיעות אלו, כמו-כן הוא זוכה יותר
 לגלויים נוראים באין סוף ברוך הוא; ועל-כן ראה,
 אהובי, ידידי היקר, לא להטעות את עצמך פרגע,
 רק תכנים בעצמך תמיד אמתת מציאותו יתברך,
 ותמיד תחשב רק ממנו יתברך, איך שהכל הוא
 ממנו יתברך, ודיקא על-ידי-זה תוכל לעבר את

העולם הזה בנקל, ובלי זה יהיו לך החיים מרים
ממות.

וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׂאִין זֶה קַל לְהַגִּיעַ
אֶל מַדְרָגָה זוֹ, לְחַשֵּׁב תָּמִיד מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי מִנְסִים
אֶת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, לְרֵאוֹת
אֶל מִי יִפְנֶה בְּעֵת צָרָה, וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי
הִיָּקָר, לְהִתְיַשֵּׁב אַחַת וְלִתְמִיד, אֲשֶׁר לֹא בָּאתָ לְזֶה
הָעוֹלָם לְהִשְׁאֵר בּוֹ, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא עוֹלָם
עוֹבֵר, הֵנָּה אֲתָה כָּאן וְעוֹד מְעַט תֵּצֵא מְכָאן, וְאִינְךָ
יּוֹדֵעַ מָתִי, שְׂמָא הַיּוֹם שְׂמָא מָחָר, יָכוֹל לְהִיּוֹת
שָׁבוּעַ יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׁבוּעִים, יִתְכַּן חֹדֶשׁ וְיִתְכַּן שָׁנָה,
וְעַל-כֵּן אִם אֲתָה רוֹצֵה לְחַיּוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים
נְצַחִיִּים, תִּקְבַּל אֶת הַחַיִּים כְּמוֹ שָׂהֵם, וְתִדַּע שׁ"כָּךְ
הֵם הַחַיִּים", וּבִידְעוֹת אֱלוֹ תוֹכֵל לַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים
בְּנִקְלָה, כִּי כִּפִּי שְׂאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל
הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיּוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר הַכֹּל מִמְּנוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת
חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ
הָעוֹלָם, כִּפִּי שְׂמִכְנִים אֶת עֲצָמוֹ בִּידְעוֹת אֱלוֹ, כֵּן
מְשִׁתְּנִים לוֹ כָּל הַחַיִּים לְגַמְרֵי; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי
הִיָּקָר, רְאֵה רַק לְהִכְנִיס בְּעֲצָמְךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, שְׂאִין

בְּלִעְדֵּיּוֹ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ זֶה
 בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאַף שֶׁמָּר לְךָ מְאֹד, וְאַתָּה שָׁבוּר
 כָּל-כָּף, מִדּוּעַ עוֹבְרִים עָלֶיךָ מִשְׁבָּרִים כְּאֵלוֹ, עִם כָּל
 זֹאת רְאֵה לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ
 לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל
 אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְדִיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה תוּכַל לַעֲבֹר אֶת
 זֶה הָעוֹלָם בְּנִקְלָה, כִּי "כָּף הַחַיִּים" — לְדַבֵּק אֶת
 עֲצֻמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמִּיד רַק לִחְשֹׁב מִמְּנוֹ
 יִתְבַּרְךָ, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךָ כָּל מֵה שְׁצָרֶיךָ,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּסְיֹר מִמֶּךָ אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים
 וְהַהֲעֲלָמוֹת וְהַהֲסֻתְרוֹת, וְתִרְגֵּישׁ חַיִּים חֲדָשִׁים
 בְּחַיֶּיךָ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁאַיְנוּ מִטְעָה אֶת עֲצֻמוֹ כָּלֵל,
 וּמִקְבֵּל אֶת הַדְּבָרִים כְּמוֹ שֶׁהֵם, וְאִזּוֹ יַעֲבֹר אֶת זֶה
 הָעוֹלָם בְּנִקְלָה.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי חַיִּי הָאָדָם
 בְּזֶה הָעוֹלָם מְלֵאִים פְּלָאוֹת, כִּי הִנֵּה יֵשׁ לְאָדָם
 בְּחַיָּיו יְרִידוֹת כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לֹא חָשַׁב עָלֶיְהֶן, וְעוֹבְרִים
 עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגָלִים, צָרוֹת וּמִכְאוּבִים, וּבְכָל יוֹם
 צָצִים לוֹ מְנִיעוֹת וּבְלִבוֹלִים וְיִסּוּרִים וְעֲגָמַת נַפְשׁ

חֲדָשִׁים, וְהוּא אוֹבֵד עֲצוֹת, וְאִינוּ יוֹדַע מַה לַעֲשׂוֹת
 מְרֹב צְרוּתָיו שְׁמֹסְכָב בְּהֵן, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת,
 כִּי נִבְרָאתָ בְּעִבּוּר אֵיזוֹ תַכְלִית, וּבְיַד אֵין הָעוֹלָם
 הַפְּקָר, וְאֵף שְׁאַתָּה רוֹאֶה שְׁהֵנָּךְ סוֹבֵל יְסוּרִים מְרִים
 וְקָשִׁים עַד מְאֹד, וְכִמְעַט שְׁאַתָּה מִשְׁתַּגֵּעַ מְרֹב צֶעַר
 וּמְכַאוּבִים וְיְסוּרִים, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי אֵין
 הָעוֹלָם הַפְּקָר, וּבְיַד אֵין יֵשׁ בְּזֶה כְּפֹנֵה עֲמָקָה, כִּי הוּא
 יִתְבַּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה,
 וְהַכֹּל לְכֹל אֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וְאֵף
 מַה שְׁאַנְחֵנוּ רוֹאִים, זֶה רַק הָאֲרָה דִּהָאֲרָה מְהָאֹר
 אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, בְּסוּד (תְּהִלִּים לו, י): "כִּי עֲמָךְ
 מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה אֹר", שְׁהוּא אֹר הַנִּרְאָה
 מִתּוֹךְ הָאֹר שְׁנִקְרָא רַק הָאֲרָה דִּהָאֲרָה. וְזוֹ כָּל
 עֲבוּדָתְנוּ וְיִגִיעַתְנוּ וְטִרְחַתְנוּ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
 וּבְקִיּוּם הַמְצוּוֹת בְּכָל יוֹם, שְׁאַנּוּ מְקִיָּיִם אֶת
 מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִתְפַּלְלִים וּמִתְחַנְּנִים וּמִבְּקָשִׁים
 שְׁיִפְקַח לָנוּ אֶת עֵינֵינוּ לְרֹאוֹת אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאוֹתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ וְהַצְּרוּת וְהַבְּלוּבֹלִים, וְלִהְשִׁיג
 אֶת הָאֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וּבְאַמַּת רַק זֶה
 הַתַּכְלִית בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהִשְׁיג אֶת אֱמֶתֶת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל זֶה אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד
 לְהִשְׁתַּוְּקַק וּלְבַקֵּשׁ — אַחַר אֱמֶתֶת מְצִיאוֹתוֹ

יתברך, לראות ולהרגיש הארה מאין סוף ברוך
 הוא. ובנדאי זו מדרגה גדולה מאד מאד, שאדם
 ירגיש איך שיהכל לכל אלקות גמור הוא, והוא
 בטל ומבטל, ונמצא בתוך האור, כי להשיג השגה
 זו, צריכים לעבר על האדם כל מיני ירידות
 ונפילות והשלקות וטרדות מטרדות שונות, וסובל
 יסורי תפת, עד שכמעט יוצא מדעתו מרב צרות
 ויסורים; אך באמת עקר עבודת הצדיקים להחזיר
 במקרהם, שידעו שאסור להתיאש במצבים
 הקשים ביותר בעולם, ותמיד להרגיל את עצמם
 לברח רק אליו יתברך, ולהמשיך על עצמם אור
 האין סוף ברוך הוא, "באורך נראה אור" —
 מהאור בעצמו נראה עוד אור, וכך עד אין סוף
 לעלות מעלה מעלה מדרגה לדרגה. ועל-ידי
 שמאיר על עצמו אור האין סוף ברוך הוא,
 על-ידי-זה ממילא יתבטלו ממנו כל הצרות
 והיסורים, המרירות והמכאובים, הבלבולים
 והמניעות הטורדות אותו; כי באמת כל אלו
 המניעות והצרות והיסורים שעוברים על האדם,
 הם רק כדי למרק ולברר ולזכך את גופו הגס, כדי
 שיזכה להיות פלי להמשיך על עצמו אור האין
 סוף ברוך הוא, אך לא כל אחד זוכה להגיע לזה,

כִּי רַב בְּנֵי הָעוֹלָם בְּשָׁעָה שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם צָרוֹת
 וְיִסּוּרִים וּמְכַאוּבִים קָשִׁים וּמָרִים, אֲזִי מִתְחִילִים
 לְהִתְרַעַם כָּל־פִּי מֵעֵלָה, וּמוֹצִי־אִים מִפִּיהֶם דְּבוּרִים
 נִגְדוּ יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עַד שְׁזָה בְּעֶצְמוֹ הוֹרֵם
 אוֹתָם לְגַמְרִי, וְנַעֲלָם וְנִסְתָּר מֵהֶם הָאוֹר בְּיוֹתֵר, עַד
 שֵׁשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם כָּל־כָּף מִיֹּאשִׁים בְּחַיֵּיהֶם,
 שְׂאִינָם רוֹאִים שׁוֹם עֵצָה אַחֲרַת רַק הִתְאַבְּדוֹת,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אוֹ יֵשׁ כְּאֵלוֹ שְׂיוֹצֵאִים לְתַרְבוֹת
 רָעָה, וְכוֹפְרִים בְּעֵקֶר, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אֲשֶׁר עַל־
 יַד־יְזָה הֵם מִמְשִׁיכִים עַל עֶצְמָם בְּיוֹתֵר אֶת הַגִּיהֶנוֹם
 שֶׁל זֶה הָעוֹלָם; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לֹא
 לְהִיּוֹת בְּטָלָן, אֶלָּא תִדַּע כִּי "כָּף הֵם הַחַיִּים" כְּמוֹ
 שְׂאֵתָה רוֹאֵה, וּבִתְקַף הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת
 שֶׁלָּךְ, שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ מִשְׁבְּרִים וְגַלִּים מְכַל
 הַצְּדָדִים, הַכֹּל כְּדִי לְבַרֵר וּלְזַכֵּךְ אֶת גּוֹפְךָ הַמְּגֻשָּׁם,
 שְׂתִזְכֶּה לְהִיּוֹת נֹעֲשֶׂה כְּלִי לְאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 וְאִם רַק תַּחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא תִתְיָאֵשׁ וְלֹא תִפֹּל
 בְּדַעְתְּךָ כָּל־ל, אֶלָּא תִרְגִּיל אֶת עֶצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי תִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה, וְיִתְחִיל
 לְהֵאִיר לְךָ אוֹר בְּאוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת אַחֲרַת.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחַזֵּק אֶת

עצמך בכל מה שעובר עליך, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך בשום פנים ואופן, ומכל הצרות והיסורים והמדרות שעוברים עליך בתוך ביתך ומבחוץ — הכל תהפך להשגחה, לידע שהקדוש-ברוך-הוא בעצמו משגיח עליך ושומר עליך. ואז אם תקבל באמת ידיעות אלו ולא תהיה בטלן, ותדע ש"כף הם החיים", אזי תהיה נעשה כלי להמשכת זיו האור אין סוף ברוך הוא, ואם חס ושלום, לא תרצה לקבל ידיעות אלו, אז יהיה לך קשה יותר; ועל-כן אבקש אותך מאד מאד, אהובי, בני היקר, לבטל את עצמך לגמרי אל האור אין סוף ברוך הוא, ותדבר עמו יתברך באשר ידבר איש אל רעהו, ואף שנדמה לך, שאין מי ששומע אותך, אפוא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, וסוף כל סוף תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, ויתבטלו ממך כל המריבות, ותבוא לך ישועה גדולה מן השמים, ותעשה כלי להמשכת אור זיו חי החיים.

ג.

בני! עליך לדעת, כי חיי האדם בזה העולם

נתונים בסכנה גדולה, כי בכל יום ויום עובר על
 האדם מה שעובר — צרות ויסורים, קטנות
 וחלישות הדעת, והוא יכול לאבד את עולמו כרגע,
 כי עקר החיים הוא רק השגת האין סוף ברוך הוא,
 הינו שירגיל את עצמו תמיד לחשב ממנו יתברך,
 ואשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות
 גמור הוא, ויכניס מחשבתו היטב בדבר זה, אשר
 על-ידי-זה יזכה לחיים נצחיים של העולם הבא
 ושעשועיו ותענוגיו שיהם בלי גבול. ותכף-ומיד
 כשאדם מכניס בדעתו השגות אלו, אזי נדבק בחי
 החיים בו יתברך. אבל עליך לדעת, כי אי אפשר
 לזכות לכך עם ישות וגאות, כי הוא יתברך אין
 סוף ובלי גבול, ואי אפשר לנו להשיג דבר שהוא
 בלתי גבול, אלא כשאדם בעצמו מבטל את ישותו
 לגמרי, ונעשה בטל ומבטל בעיני עצמו כחרס
 הנשבר, וזוכה להגיע אל שפלות וענוה אמתית,
 שאז הוא נעשה גם-כן בסוד 'אין', שהוא בלתי
 גבול, ואז יכול לקבל תענוג עולם הבא שהוא
 בלתי גבול. ולזכות להגיע לענוה ולשפלות
 ולבטול אמתית אי אפשר, אלא כשעובר עליו מה
 שעובר, עד שנשבר לגמרי. ורוב בני-אדם תכף-
 ומיד כשעובר עליהם איזה משבר בחיים, אזי מיד

מְתִיאֲשִׁים לְגַמְרִי, כִּי חוֹשְׁבִים שְׂאִין צְרִיכִים אוֹתָם, וְעַל-כֵּן הֵם עוֹזְבִים אֶת עֲצָמָם לְגַמְרִי, וְלֹא דַעַת וְשִׁכְלָה לָהֶם, שֶׁ"כָּף הַחַיִּים", וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְהִיטִיב לְבְרִיּוֹתָיו, וְחַפֵּץ לְהַטְעִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִהַתְעַנוּג הַנִּפְלָא הַזֶּה, שֶׁיְהִיָּה הָאָדָם בְּטֹל וּמִבְטָל בְּחַי הַחַיִּים, בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. אַךְ כָּל זְמַן שֶׁאָדָם נִמְצָא בַּגּוֹף הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתָבְרָךְ, וְעַל-כֵּן פָּגְעִי וּמְקַרִי הַזְּמַן שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׂבִירָה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כָּלֹא מִמֶּשׁ, וְאִז אִם יֵשׁ לוֹ שִׁכְלָה, וְיודֵעַ שֶׁ"כָּף הֵם הַחַיִּים", שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ רַק לְטוֹבָתוֹ, וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִבֵּית וּמִבְחוּץ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת — הַכֹּל לְשִׁבְרָה וּלְבִטּוּלָה וּלְהַכְנִיעַ אֶת יִשׁוּתוֹ וְחֲמָרוֹ הַגִּשְׁמִי, כְּשֶׁמִּתְבּוֹנֵן בְּזֶה הֵיטֵב הֵיטֵב, אִזִּי נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹכֶה לְהַתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתָבְרָךְ, לֹא-כֵן מִי שֶׁאִינוֹ מְקַבֵּל יְדִיעוֹת אֱלוֹ שֶׁ"כָּף הֵם הַחַיִּים", אִז בּוֹרַח מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו אִיזָה מִשְׁבֵּר בְּחַיִּים, הוּא בּוֹרַח מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ לְגַמְרִי, וְאִז מִתְחִילוֹת לְעֵבֵר עָלָיו צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, אֶל־א

החזק מעמד מכל מה שעובר עליך, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, אלא תדע, שכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, הכל ממנו יתברך, כי אין בלעדיו יתברך כלל, כי הוא יתברך מחיה ומתהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם כסוי לאלקותו יתברך, וכל היסורים והמרירות, החרופין והגדופין והעלבונות שאתה סובל בביתך ובחוץ, הכל כדי לשבר את ישותך וחרך, כדי שתהיה נעשה כלי לקבל בו האור אין סוף. וכשתבונן בזה היטב, ותכניס בעצמך ידיעות אלו, אז דיקא תוכל לעבר על פגעי ומקרי הזמן, ותזכה להכלל בחי החיים, באין סוף ברוך הוא; אשרי מי שזוכה להגיע לידיעות אלו, ואז טוב לו כל הימים.

ד.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שבזה העולם צריכים בכל יום חזוק אחר, כי עובר על כל אחד ואחד משברים וגלים כאלו, עד שכמעט מתפוצץ מרב צער ויסורים, הן מביתו והן מבחוץ, הן מעצמו והן מאחרים, עד שאינו יודע אל מי לפנות.

וּבִאֲמַת אֵין אֵל מִי לְפָנוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אֵין לְאָדָם
 חֵבֶר טוֹב רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, כִּי
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הָאָדָם בְּחֶמֶר גַּם שֶׁהוּא
 גּוֹפּוֹ, וּבְרָא בּוֹ נַפְשׁוֹ שֶׁהִיא נְשֻמָּתוֹ, הֵינּוּ שֶׁהַכְּנִיס
 בּוֹ חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ, וְעַקֵּר הַחַיִּים הוּא כְּשֶׁמֶת חֲבָרִים
 הַנֶּפֶשׁ עִם הַגּוּף, הֵינּוּ הַיִּשׁוֹת וְהַרוּחָנִיּוֹת; וּבִאֲמַת
 הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, כִּי הַרוּחָנִיּוֹת הִיא בְּחִינַת אֵין,
 שְׂאִינּוֹ רוּצָה שׁוֹם דְּבָר, רַק לְבַטֵּל אֶת עֶצְמוֹ אֵל אֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִינּוֹ מְעַנֵּן בְּשׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם רַק
 לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהַגְשָׁמִיּוֹת וְהַיִּשׁוֹת
 שֶׁהֵן חֶמֶר גּוֹפּוֹ רוּצָה רַק מְצִיאֹת, וְעַל-כֵּן הֵם רַבִּים
 בִּינִיָּהֶם תְּדִיר, הֵינּוּ הַגּוּף נִמְשָׁךְ אַחַר תְּאוּוֹת הַבְּלִי
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְרַב עִם זולָתוֹ, וְסוּבֵל צָרוֹת וְיִסּוּרִים
 וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, הֵן מְעַצְמוֹ וְהֵן מְאַחֲרִים,
 וְהַנְּשָׁמָה מְשֻׁתְּקָקֶת רַק לְהַשִּׁיג רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִינָה חֲפִצָּה בְּשׁוֹם דְּבָר רַק
 בְּאֱלֻקוֹת, וּבִאֲמַת צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת הַגּוּף לְגַבִּי
 הַנְּשָׁמָה, שֶׁכֵּל זֶה סוּד עֲנוּהַ וְגֵאוּת, הַגּוּף מְלֵא
 גֵאוּת, שֶׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכוֹת לְאָדָם כָּל צָרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו
 וּמְרִירוֹתָיו וּמְכַאוּבָיו; כִּי בִאֲמַת אִם הִיא הָאָדָם
 מְבַטֵּל אֶת עֶצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא
 הִיָּתָה לוֹ שׁוֹם גֵּאוּת, אִז לֹא הִיא לוֹ שׁוֹם עֶסֶק עִם

אף אחד, והיה זוכה לידי ענוה אמתית — להיות
בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא. אף מצד שני
צריכים גם את הגוף, כי הנשמה בלא הגוף אינה
כלום, והגוף בלי הנשמה גם-כן אינו כלום, כי כף
ברא הקדוש-ברוך-הוא את האדם, שתהיה נשמה
בתוך הגוף, גשמיות הגוף יהיה כלי לגבי רוחניות
הנשמה, להחזיקה כמו השמן שמחזיק את
הפתילה, וכך דולקת, שזה ענוה וגאות, הגוף
והנשמה, ועל-כן צריך האדם להיות חכם גדול,
להיות בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא מצד
אחד, אף מצד שני צריך להתגבר בגדלות דקדושה,
ולא יפל בדעתו מכל מה שעובר עליו; כי דרך
האדם כשעוברים עליו פגעי ומקרי הזמן, אזי
מתאש לגמרי, עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס
ותקוה ממנו, וכבר לא יהיה ממנו מאומה, ואז הוא
עוזב את עצמו. ולאמתו של דבר זו טעות גדולה,
כי הגוף בעצמו אינו שוה כלום, כי לקבר יובל,
והנשמה בעצמה היא רק רוחניות אלקות, ועקר
התכלית — לעשות מגשמיות רוחניות, ועל-כן
דיקא על-ידי שניהם מתגלה אמתת מציאותו
יתברך, שזה סוד גאות וענוה, מצד אחד עליו
לדעת, שהוא כן יכול, ואסור לו להשבר משום

דבר בעולם, ואפלו שעוברים עליו משברים וגלים, עליו לדעת, כי "כף הם החיים", וכך רוצה הקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה בעצמו תתבטל גאותו וישותו, ויזכה להגיע לידי ענוה אמתית, להיות בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, שזה סוד "ויגבה לבו בדרכי הוי"ה" ברוך הוא יתברך שמו, שאדם צריך לדעת שהוא יכול ויצליח, ועל אף כל הפשלונות שיש לו בחיים, עדין הוא יכול לעלות ולהצליח, ושום דבר בעולם לא יכול לשבר אותו. לכל זה מגיע דיקא כשזוכה לידי ענוה אמתית, להיות בטל ומבטל אל אין סוף ברוך הוא; על-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא להיות בטלן, רק להחזיק מעמד, ומכל מה שעובר עליך בין בגשמיות ובין ברוחניות, תדע כי "כף הם החיים", וצריך להפך גאות לענוה, הינו את ישות גופו צריך לבטל אל אמתת מציאותו יתברך, ולידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ולהחזיק מעמד בכל מחיר, ולשמר את עצמו מאד מאד ממחלקת או ופוחים, ואל תסתכסך עם אחרים, אלא תמיד ראה להמשיך על עצמך אור זיו וחסות ודבקות השכינה הקדושה. ותדע שגם גופך הגשמי הוא כלי לגבי אין סוף ברוך הוא, שהיא הנשמה, אשר היא חלק אלוך

מִמַּעַל, וְדִיקָא עַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם אַתָּה מְקַשֵּׁר רוּחַנִיּוֹת
אֶל גַּשְׁמִיּוֹת, עוֹלָם הַבָּא אֶל עוֹלָם הַזֶּה, שְׁזֵה עֲקָר
הַתְּכֵלִית בְּזֵה הָעוֹלָם — לֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר
שְׂבַעְעוֹלָם, עַל אֵף שְׂעוֹבָרִים עָלֶיךָ מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים
וּמְכַאוּבִים רָעִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, עֲלִבּוֹנוֹת
וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים, וְאַתָּה נִמְצָא בְּצַעַר מְמָךְ בְּעֲצָמְךָ,
מֵאֲשַׁתְּךָ וּמִלְדֻדֶיךָ, מִשְׁכַּנֶּיךָ וּשְׂאֲרֵי בְּשָׂרְךָ הַרְחוּקִים
וְהַקְּרוּבִים, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע שְׁ"כָךְ הֵם הַחַיִּים", וְכֹל מֵה
שְׂתַכְנִים אֶת עֲצָמְךָ בִּידֵיעוֹת אֱלוֹ, דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה
תְּצַלִּיחַ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל; וְעַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד
מְאֹד, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, רְאֵה לְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתְךָ
לְגַמְרֵי, וְתִדַּע שְׂבָלִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אַתָּה שׁוּם
דְּבָר, וְאַתָּה צָרִיךְ תָּמִיד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וּמִצַּד שְׁנֵי תַתְּגַבֵּר בְּגֵאוֹת דְּקַדְשָׁה, וְתֹאמַר לְעֲצָמְךָ:
"אֲנִי בּוֹדְאִי יְכוֹל, וְאֲנִי אֲצַלִּיחַ, וְאֲנִי מְפַחַד מְאֹף
אֶחָד, וְאֲדַרְבֶּה כָּל מֵה שְׂאֵת־אִמֶּן יוֹתֵר לְעֵלוֹת מְעָלָה
מְעָלָה לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, לַעֲשׂוֹת מְצוּוֹת
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כֵּן אֲצַלִּיחַ יוֹתֵר, וְכִמוֹ-כֵּן כָּל מֵה
שְׂאֵעֲשֶׂה טוֹבוֹת לְבְנֵי-אָדָם, וְאֶפְלוּ שְׂמִשְׁלָמִים
בְּחִזְרָה צָרוֹת רָעוֹת וְיִסּוּרִים, עֲלִבּוֹנוֹת, חֲרוּפִין
וְגִדּוּפִין, עִם כָּל זֹאת אֲמַשִּׁיךְ לַעֲשׂוֹת לָהֶם רַק

טוב". ובזה שתהיה עקשן גדול על דבר זה, תראה שכל הגשמיים תתבטל לפניך, ותתגלה לך רוחניות חיות אלקותו יתברך, ויתחבר אצלך הגוף אל הנשמה והנשמה אל הגוף, ותקשר את העולם הזה אל העולם הבא, העולם הבא אל העולם הזה, שמים וארץ, אשר זוהי תכלית שלמות הבריאה; אשרי מי שזוכה להגיע אל נקדה זו, שאז הוא מוציא מהכח אל הפעל רצונו יתברך.

ה.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שבזה העולם עוברים על כל אחד ואחד כל מיני משברים וגלים, ועקר גדלת האדם — כשזוכה להחזיק מעמד, ולא להשבר משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, ואף שזה הדבר הקשה ביותר, כי אדם יכול לעשות כל מיני עבודות שבעולם, אבל קשה לו להתחזק, מכל שכן וכך שכן שקשה לו לקבל את מציאות החיים, ולידע ש"כף הם החיים", וכך עובר על האדם, ואסור לשאל שום קשיות עליו יתברך, אלא צריך לבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ולידע שכל מה

שְׁעוּבֵר עָלְיוֹ הֵן בְּרוּחָנִיּוֹת וְהֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת, הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִי שְׁזוּכָה לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה זוֹ, הוּא נִכְלָל בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ — אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֵה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֵא. אָבֵל זֶה הַנְּסִיּוֹן הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר, שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל דְּבַר זֶה, כִּי כְּשֶׁבָּאִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמִכְאוּבִים, מְרִירוֹת וּמַחְלָקֵת, הֵן מֵעֲצָמוֹ וְהֵן מֵאַחֲרִים, הֵן מִבֵּיתוֹ וְהֵן מִקְרוֹבָיו וַיִּדְיָדוּ, אֲזַי נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת זֶה. וְזֶה עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם — לְרְאוֹת אֵיךְ יַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל הַמְּשֻׁבְּרִים שְׁעוּבָרִים עָלָיו, וַיֵּדַע שֶׁ"כָּף הֵם הַחַיִּים"; וְעַל-כֵּן רָאָה, בְּנֵי הַיִּקָּר, לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, רַק תַּחֲזִיק מֵעַמָּד מְכֹל מֵה שְׁעוּבֵר עָלָיָה, וְהַדְּבִק אֶת עֲצָמָהּ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר כָּל רֶגַע וְרֶגַע שְׁחוּשְׁבִים מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ מְקִימִים מַצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל יַחֲוֵד הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שְׁזוֹ מַצּוֹה הַכוֹלָלֵת אֶת כָּל הַמַּצּוֹת, וְכֹל רֶגַע וְדָקָה וּשְׁנֵיָה שְׁאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּמָקוֹם שְׁאָדָם חוֹשֵׁב — שָׁם כָּל הָאָדָם; וְעַל-כֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר, אֲנִי יוֹדַע שְׁעוּבָרִים עָלָיָה עֲכָשׁוּ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמִכְאוּבִים רָעִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִים, עֲלִבוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים מִבֵּית

ומבחוץ, עם כל זאת ראה להחזיק מעמד, ואז
דיקא תזכה להגיע אל עניינה, הינו להיות דבוק
בחי החיים, באין סוף ברוך הוא.

ו.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שאין יצאה
אחרת בזה העולם, רק להתחזק בכל מה שעובר
עליך בין בגשמי ובין ברוחני, וכל מי שרוצה
לעבור זה העולם בשלום, ההכרח לו לעשות כל
מיני פעולות שבועולם להתחזק ולא לפל בדעתו
כלל, ולידע אשר "כף הם החיים", וכך מנהיג
הקדוש-ברוך-הוא את עולמו, ובידיעות אלו יעבור
את זה העולם בשלום; כי אכן כל הצרות
והיסורים, המרירות והבלבולים ועגמת הנפש
שעוברים על האדם, הם רק מחמת שעוקר את
עצמו משרשו, כי בו ברגע שאדם זוכה להיות
דבוק בחי החיים בו יתברך, ומבטל את עצמו
לגמרי אליו יתברך, ויודע ועד אשר הוא יתברך
מנהיג את עולמו בתוסד וברחמים, אז כבר הולך
לו הכל בצורה אחרת לגמרי; ועל-כן ראה, אהובי,
בני היקר, לחזק ולאמץ את עצמך בכל מיני אפנים

שְׁבַע עוֹלָם, וְתִדַּע וְתִשְׁכַּח לְשׁוֹן כָּף הַחַיִּים", וְכֹךְ מְנַהֵג הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּעֶצְמוֹ תָמִיד אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבָּרֵךְ, וְלִידַע שְׂאִין בְּלִעְדָּיו יְתַבָּרֵךְ כָּלֵל, וְלִקְיָם אֶת מְצוּוֹתָיו יְתַבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּדוּלָה, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַע עוֹלָם, וְדִיקָא אֲזִי יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכָו. וְעַל דְּבָר זֶה צָרִיכִין הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְכַמְעַט שִׂיאָבֵד עֲצוּמוֹ לְדַעַת מֵרֵב יְסוּרִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן; כִּי יֵשׁ בְּגִי-אָדָם שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מֵעֲצָמָם יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וְנִשְׁלָכִים בְּזָבֵל שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, וְנִכְשָׁלִים בְּכָל מִינֵי עוֹוֹנוֹת, וְיֵשׁ כְּאֵלוֹ שְׂיֵשׁ לָהֶם צָרוֹת מְנִשׁוֹתֵיהֶם, וְיֵשׁ אַחֲרֵים הַסּוֹבְלִים יְסוּרִים מִיְלֻדֵיהֶם, וְאַחֲרֵים סוֹבְלִים מִבְּעַלֵּי חוֹבוֹת וּמִשְׁכָּנִים רְחוּקִים וְקָרוֹבִים, וְאִם-כֵּן עוֹבְרִים מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְכַמְעַט שִׂיאָבֵדוֹ עֲצָמָם לְדַעַת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מֵרֵב צָרוֹת; וּבְאֲמִתַּת עֲקָר הַמְּרִירוֹת הוּא מִחֲמַת שְׁמִנְתָּקִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִהַחַיִּים חַיּוֹתָם, כִּי אִם הָיָה הָאָדָם מְכָנִיס בְּתוֹךְ חַיּוֹ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהָיָה יוֹדַע שְׁ"כָף הַחַיִּים", הִינּוּ כָף מְנַהֵג הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמוֹ, וְהוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל

מיני אפנים שבעולם, ולהמשיך על עצמו תמיד
ערבות, נעימות, זיו, ידידות וחיות אלקותו יתברך,
אזי היו כל חזיו הולכים בצורה אחרת לגמרי. אך
אי אפשר להגיע לזה אלא על-ידי שירגיל את
עצמו לדבר ולפרש את כל שיחתו אליו יתברך,
אשר זה עולה על הכל; כי באמת אין לאדם עצה
ותקנה אחרת בזה העולם, אלא לדבר אליו יתברך
כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וידבר
בשפה ברורה, בשפת האם שלו, בתמימות
ובפשיטות, ויספר לו יתברך את כל אשר עובר
עליו, בין בגשמי ובין ברוחני, ויהיה חזק ואמיץ
על זה מאד מאד, ואף שבתחלה ידמה לו כאלו
אין מי שמבין אותו, וכאלו אין מי שמסתכל עליו,
עם כל זאת עליו למסר את נפשו על דבר זה מאד
מאד; כי באמת אין עצה אחרת בזה העולם לברח,
אלא על-ידי שיחה בינו לבין קונו; על-פני אשרי
ואשרי מי שמרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך
בתמימות ובפשיטות גמורה, ומפרש את כל
שיחתו ואת כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות,
ועל-ידי-זה דיקא ימשיך את הקדוש-ברוך-הוא
לתוך חזיו, וידע כי "כף החיים", כף מתנהג וכף
צריך להתנהג, וידע שכל מאורעותיו הם לטובתו,

ויברך על הכל: "הטוב והמיטיב", ואז דיקא ירגיש חיים אחרים. ובלי זה כל חייו אינם שוים כלל; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, מה לפניה, ואני יודע שכבר עבר עליך מה שעבר, ועדין עובר עליך מה שעובר, ואין עצה אחרת להנצל מכל פגעי ומקרי הזמן, אלא לברח אליו יתברך, ועל-כן עשה מה שתעשה, והרגל את עצמך לפרש שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך, ואל תיאש את עצמך כלל, ואף שהנך רואה שאתה מדבר ומתפלל ומפציר ומתחנן אליו יתברך, ועדין רחוקה ממך ישועה, עם כל זאת עליך לדעת שהכל בהשגחה נוראה ונפלאה מאד מאד, וסוף כל סוף אם תהיה חזק ואמיץ לא לפל בדעתך כלל, אז תעבר על הכל. העקר תחדיר בעצמך, שאין בלעדיו יתברך כלל, ו"כף החיים" כפי מה שאתה רואה, ועל-כן אסור להתיאש כלל, אלא בכל דבר ודבר שרק קורה עמך, דבר גדול ודבר קטן, ברח לך אליו יתברך, ואז טוב לך לנצח.

.ז

צריך שתחזק את עצמך, אהובי, בני היקר,

להיות תמיד בשמחה, ובכל מה שעובר עליך
 תחזיר בעצמך אמתת מציאותו יתברך, ודע ש"כף
 החיים", כמו שאתה רואה, ואי אפשר לשנות את
 מציאות החיים כלל, כי כף גזרה חכמתו יתברך
 בכל פרט ופרט שיתנהג כמו שאתה רואה, ואף
 שיש הרבה דברים שקשה להבין ולהשפיל, כי
 למה אלו הרשעים השיגו ועשו חיל, ואלו
 הצדיקים הקדושים הדבקים בו יתברך, בהכרח
 להם לסבל חרופין וגדופין, בזיונות ושפיכות
 דמים, עליך לדעת שאסור לחקור כלל, ואסור
 להפגם בשום חקירות כלל, רק לידע שאין יודעים
 כלל, וצריך לבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף
 ברוך הוא, ולהמשיך על עצמו אמונה פשוטה,
 אמונה ברוחה ומזככת, אשר אין שום מציאות
 בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם
 עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והוא מנהיג את
 עולמו בהשגחה פרטי פרטית, ודבר גדול ודבר
 קטן לא נעשה מעצמו כלל, אלא בכל דבר שם גנוז
 אלופו של עולם, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם
 לבושים לגבי אין סוף ברוך הוא. וכשתכניס
 בעצמך ידיעות אלו, אז יתגלו עליך נוראות
 נפלאות סוד החיים, אשר כל מה שאתה רואה

לפני עיניך תדע ש"כֶּף הַחַיִּים", כֶּף רוּצָה הַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן רָאָה לְשׁוֹר אֶת מְצוּתָיו יִתְבַּרְךָ,
 וְתִקֵּים אֶת כָּל מַה שְּׁצִוָּה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְתִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה הַמְטַהֶרֶת וּמְזַכֶּכֶת
 אֶת הַנְּשָׁמָה מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וּבְזֶה שְׂאָדָם לֹמֵד
 אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְכַבֵּס וּמְנַקֵּה
 וּמְיַפֵּה אֶת נִשְׁמָתוֹ, וּמְלַבֵּשָׁה בְּלִבוֹשִׁים יְקָרִים,
 וּבְזֶה שְׂמֻקִּים אֶת מְצוּתָיו יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא
 נִקְשָׁר בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה
 אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל, אֶלָּא מְדַבֵּק עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם אֵלָיו
 יִתְבַּרְךָ, וּמִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּמְקִיִּים אֶת כָּל מְצוּתָיו יִתְבַּרְךָ,
 שְׂאֵז בְּוַדָּאֵי יָאִיר עָלָיו אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת,
 וַיֵּדַע ש"כֶּף הַחַיִּים", וַאֲיֵן מַה לְהַתְיַאֵשׁ כָּלֵל, כִּי
 הוּא יִתְבַּרְךָ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק, וְאֶפְלוּ
 שְׁהַרְשָׁעִים מִצְּלִיחִים וְהַצְּדִיקִים סוּבְלִים, עִם כָּל
 זֹאת בְּוַדָּאֵי גְנוּז שָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי גַם מַה
 שְׁהַגּוֹיִים מִצְּלִיחִים וְעַם יִשְׂרָאֵל הֵם בְּגָלוֹת, מִי שְׂרַק
 מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, רוּאָה בְּדִיוֹק הַהַפּוּךְ,
 שְׂדִיקָא עִם יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ דְּחֻקוֹתָם וְצָרוֹתֵיהֶם
 וּמְרִירֵי־תֵיהֶם, הֵם זוֹכִים לְקִיִּים אֶת מְצוּתָיו יִתְבַּרְךָ,
 וְלִשְׁקֹד בְּתוֹרָתוֹ הַקְדוֹשָׁה, וְלַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ

יתברך, והם דבקים בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַגּוֹיִים
 שְׂאִין חֶסֶר לָהֶם כָּלֹּל בְּגִשְׁמִיּוֹת, הֵם דִּיקָא כּוֹפְרִים
 בְּעֵקֶר, בְּמַצִּיאוֹת הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ,
 וְנִדְבְּקוּ בְּאֲמוֹנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, וְרוֹדְפִים וְהוֹרְגִים
 וְחוֹמְסִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִז רּוֹאִים אֶת
 הַהֶפְרֵשׁ "מֵה בֵּין בְּנֵי לְבֵין בֶּן חַמִּי", מֵה בֵּין בְּנֵי
 יַעֲקֹב וּמֵה בֵּין בְּנֵי יִצְחָק, הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה
 וְעוֹקְרִים אֶת עֲצָמָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדְבוּקִים
 בְּהֶבְלֵיהֶם וּבִשְׁטִיּוֹתֵיהֶם, וְהוֹרְגִים וְרוֹצְחִים וְרוֹמְסִים
 וְגוֹזְבִים וְגוֹזְלִים, וְהִלְלוּ דְבֻקִים בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וּמְקִימִים אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ; וְעַל-כֵּן אֵל
 יִכְנָסוּ בָּךְ, אֶהוּבִי, בְּנֵי, שׁוֹם חֲקִירוֹת וְשׁוֹם קְשִׁיּוֹת
 וּסְפִקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, אֵלָּא תִדַּע שׁ"פך הַחַיִּים",
 וְכך הוּא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיֵּשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שְׂאִי
 אֶפְשָׁר לְהִבִּין בְּעוֹדוֹ בְּגוֹפּוֹ הַגִּשְׁמִי. וְאִז — אִם
 תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעוֹת אֵלּוֹ, שׁ"פך הַחַיִּים",
 וְהַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק, אִז תִּזְכֶּה לְעֵבֶר אֶת זֶה הָעוֹלָם
 בְּשָׁלוֹם.

ח.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בְּזָה

הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים, אֲלֵא עַל-יְדֵי
תְּקֵף הַשְּׂמִיחָה, שְׂשִׁימַח בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו,
וְיוֹדֵה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים
וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שְׁעָשָׂה עִמּוֹ, כִּי בְּאֶמֶת הָאָדָם
צָרִיךְ הַרְבֵּה רַחֲמִים לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם,
כִּי פִגְעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמַן מְשַׁבְּרִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי,
עַד שְׁנִדְמָה לוֹ פְּעָמִים רַבּוֹת כְּאִלּוֹ אֲבִד מְנוּס וְתַקְוָה
מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוֹ אֶף פַּעַם לֹא הָיָה לוֹ טוֹב, וּכְאִלּוֹ אֶף
פַּעַם לֹא יִהְיֶה לוֹ כְּבָר טוֹב. וְלֵאמֹתוֹ שֶׁל דְּבָר הַכֹּל
שֶׁקָר וְדַמְיוֹן גָּדוֹל, שְׂמַסְבֵּב עִמּוֹ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם
לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר מִמֶּנּוּ אֶת הַטּוֹבוֹת שְׂכַבֵּר עָשָׂה
עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי אִם הָיָה הָאָדָם זוֹכֵה
לְקִצָּת יִשׁוּב הַדַּעַת, הָיָה רוֹאֶה אֶת גְּדֹל הַחֲסָדִים
וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שְׁעָשָׂה וְעוֹשֶׂה וַיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עָרֵב וּבִקֵּר
וְצָהָרִים, וְעַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה עָלָיו לְהַלֵּל יָהּ,
אֶךְ טָבַעוּ שֶׁל הָאָדָם, שְׂשׁוֹכַח אֶת הַחֲסָדִים
וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִין אִלּוֹ חֲסָדִים, וּכְאִלּוֹ "כְּךָ
הַחַיִּים", וְכְךָ צָרִיךְ לְהִיּוֹת, וְשׁוֹכַח שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ
מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט,
וְאֶף שֵׁשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין, צָרִיךְ

לְדַעַת שְׂאִין יְכוּלִין לְהַבִּין, וְלֹא לְהַקְשׁוֹת קְשִׁיּוֹת
 עָלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְכַשֵּׁיכְנִיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, כָּל
 חַיֵּיו יִלְכוּ בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי; וְעַל-כֵּן רָאָה,
 אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים
 הַגְּמוּרִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּךְ, וְתִפְאָר וְתַגְדִּיל אֶת שְׁמוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, וְתִבְקֶשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וִירַחֵם
 עָלֶיךָ, וַיִּמְשִׁיךְ עָלֶיךָ תָּמִיד רַק טוֹב, וְאִז דִּיקָא יַעֲבִרוּ
 עָלֶיךָ הַחַיִּים בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ
 מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים,
 וְעוֹבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשִׂמְחָה וּבְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל חַיֵּיו מְלֵאִים חַיּוֹת וְשִׂמְחָה אֲמִתִּית;
 כִּי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, וַיּוֹדַע וַיַּעַד אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת
 עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְצוֹפֶה וּמְבִיט תָּמִיד עַל
 הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עוֹשֶׂה עִמּוֹ, כִּי הִנֵּה הוּא יָכוֹל לִילֵךְ, וַיְכוּל
 לְהִתְנוּעֵעַ, זֶהוּ חֶסֶד עָצוֹם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נוֹתֵן לוֹ אֶת
 הַבְּרִיאוֹת, וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁגַּם נוֹתֵן לוֹ לָחֵם
 לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ, רָאוּי לוֹ לִתֵּן תָּמִיד תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיֵּדַע שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ

עוֹשֶׂה עִמּוֹ רַק חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, כִּי מֵצִד
 עֲצָמוֹ לֹא מַגִּיעַ לוֹ שׁוֹם דְּבָר. וְכִשְׁאָדָם מִכְּנִיס אֶת
 עֲצָמוֹ וְחֲיָיו בְּצוּרָה כָּזוֹ, אֲזִי הַכֹּל עוֹבֵר עָלָיו
 בְּקִלּוֹת, וְעוֹבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשִׁשּׁוֹן וּבְשִׁמְחָה;
 אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוֹ מַטְעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וְאֲשֶׁרִי
 וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמִכְנִיס דְּבוּרִים אֵלָיו הֵיטֵב הֵיטֵב בְּתוֹךְ
 לְבוֹ, שְׁאֵז יִהְיֶה תָּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה, וְיִתֵּן תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה, וְיִשְׁבַּח וְיִפָּאֵר אֶת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל
 כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ,
 וְאֲשֶׁר עוֹבֵר אֶת הַחַיִּים בְּשָׁלוֹם, עַד שְׁמַגִּיעַ בְּחִזְרָה
 לְבֵית עוֹלָמוֹ הַנִּצְחִי; אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּכָא.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

הַכָּל לְוַהֲעֵקֶר שְׂיֵהְיָה לוֹ אֲמוּנַת חַכָּמִים,
וְלִהְזֵהָר בְּכַבּוּדָם, וְלִירֹא מֵהֶם מְאֹד,
וְאִם נִדְמָה לוֹ שֶׁהֵם עוֹשִׂים, חַס
וְשָׁלוֹם, כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה, הוּא צָרִיף
לְהֶאֱמִין, שֶׁבּוֹדֵאֵי הֵם עוֹשִׂים נְכוֹנָה
עַל-פִּי הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה נִמְסְרָה
לְחַכְמֵי הַדּוֹר לְדָרֵשׁ כְּפִי מַה שְׂיִוְדָעִים,
עַל-כֵּן צָרִיף לְהִשְׁלִיף שְׂכָלוֹ וְדַעְתּוֹ, רַק
לְסַמֵּךְ עֲלֵיהֶם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נז)